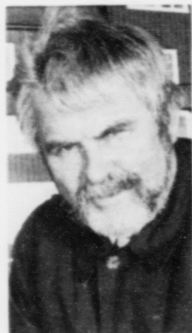

Sjónarmið

Eingin kemur sovandi til olju

Hermed en lille hilsen fra den lille oliestat Bahrain. Ja, nu er det 2 1/2 år siden jeg var inviteret til oliekonferencen på Færøerne – ja, tiden går hurtigt. Jeg håber at en del af den iver og optimisme, som kom til udtryk i forbindelse med »Færøernes overtagelse af retten til udnyttelse af undergrunden« i mellemtiden er blevet kanaliseret på en sådan måde, at det færøske samfund og mange enkeltpersoner er velforberedt, hvis »forhåbningerne om olie i Færøernes undergrund bliver til »realiteter«

S. Dan Joensen

Men ingen kommer »sovende til olie« og uanset på hvilket tidspunkt et eventuelt olie-fund bliver gjort i den færøske undergrund, så vil Færøerne altid oliemæssigt være en »grænse-provins«, d.v.s. at en udnyttelse teknisk og økonomisk ligger på »grænsen til det mulige«.

Ikke for begyndere
Derfor vil det kræve stor teknisk snilde og meget omhyggelige økonomiske overvejelser for at udvinde olien på en økonomisk akseptabel måde.

Det vil derfor ikke være et job for »begyndere«, udvinningen vil kræve samarbejde med nogle af de skrappeste forhandlere og mest avancerede teknikere i verden.

Olieselskaber er til for at skabe »udbytte til deres aktionærer« og »skabe værdier for firmaet«. Branchen er »knaldhård«, og den »kloge snyder den mindre kloge«.

Det er især tilfældet, hvis modparten er en »nybegynder« uden erfaring og hvis modparten ikke selv har gjort sig den ulejlighed at sætte sig ind i »olie-problematikken«. Man kan selvfølgelig altid »overlade alt til en mellemand«, der så selv tager sin del af »profiten«, eller vælger den løsning, der passer ham bedst – men der er ingen garanti for, at en sådan valgt løsning vil

være den bedste i længden for Færøerne.

Mærsk og Dong!

Olie-udvinding og olie-politik er et »højt specialiseret felt«, der kræver mange års »indlevelse i olie sektoren« og kun meget få – og meget dyre personer – har 100% kendskab inden for hele dette vidtspændende felt og tilmed et felt, der bliver mere og mere specialiseret år for år.

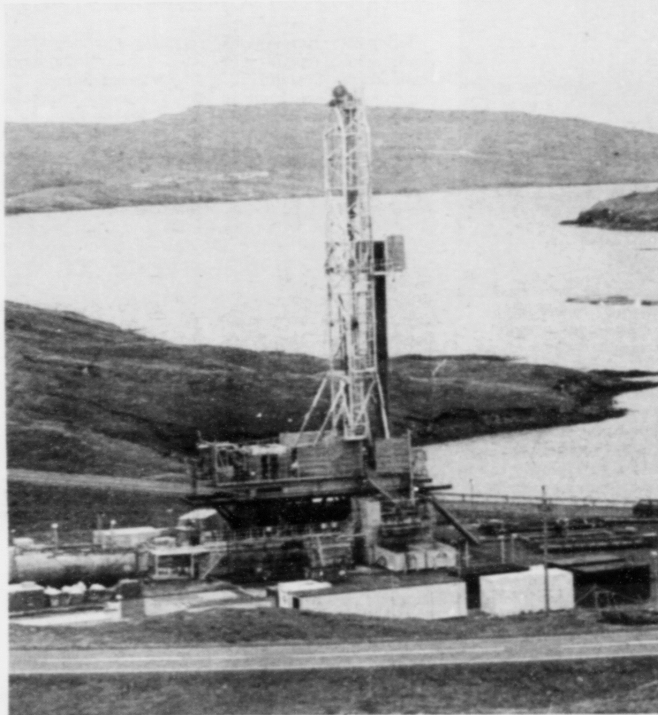
Det er heller ikke nødvendigt for Færøerne at have sådan »in-house« olie-super-specialist, men det er nødvendigt, at den færøske olie-administration har »in house kapacitet« til fagligt og sagligt at kunne vurdere »sandsynligheden« i de mange forslag og muligheder, som de forskellige parter i »olie-jagten« vil fremkomme med.

Det er vigtigt, at denne »in house« eller »direkte tilknyttede konsulent-tjeneste« ikke er forhånds taget over for specielle samarbejdspartnere som f.eks. »Mærsk Olie«, der i løbet af få år vil miste deres monopol på olieudvinding i den danske Nordøst sektor og derfor vil være en potentiel medspiller i det færøske olieeventyr.

I princippet ville det være muligt, at lade »Mærsk Olie & Gas« eller Dong kunne forestå »den evt. olieudvinding fra den færøske undergrund«, hvis de var de teknisk bedste, og de kunne gøre det mest økonomisk med det højeste »provenu« til det færøske landstyre.

Men det er meget vigtigt, at man har øjnene åbne til alle sider. Og der må man realistisk se i øjnene, at »off-shore« olie-udvinding ved Færøerne mere ligner »olie-udvindingen« »vest for Shetland« og i de norske farvande, end olieudvindingen i den danske del af Nord-søen, der er meget lavvandet og uden nord-atlantiske storme og voldsomme bølger.

Færøernes samarbejdspartner eller partnere bør være olie-

firmaer med »stor erfaring i dybhavs olie-udvinding«. Dette absolut minimumskrav udelukker enhver »dansk medvirken i den direkte fysiske olieudvinding« – men ikke inden for den legale side af sagen.

Lopra boringen vigtig

Det er med glæde, jeg har konstateret, at det er blevet vedtaget, at olie-boringen ved Lopra skal »genoptages«. Det var netop et af de få punkter, hvor jeg var uenig med den »officielle olie-rapport«. Idet jeg 100% gik ind for så hurtigt som muligt at få under-søgt mulighederne for olieudvinding i land (»on-shore«) evt. udbygget med »horizontal drilling«. En forholdsvis »ny teknologi«, der gør det muligt fra land at indvinde olie, der ligger mere end 10 km ude i havet, og adskillige km. under havbunden. En rekord som de »Forenede olie-borings firmaer« kontinuerligt – og med succes – forsøger at

forbedre.

Jeg håber blot at denne åbning for olie-efterforskning på Færøerne også giver mulighed for en rimelig færøsk deltagelse – på træningsbasis« – (selv om denne færøske medvirken måske ikke bliver betalt 100% af bore-firmaet), således, at færinger, der har interesse for at arbejde i olie-udvindings industrien kan få en førstehånds introduktion til den.

Færinger med

For at få gennemført en sådan »tilstedeværelse af interesserede, videbegærlige færinger«, der kan se en fremtid i »olie-udvindings sektoren«.

Ingen tilladelse i forbindelse med olie-udforskningen skulle gives uden at det pågældende firma forpligter sig til at ansætte et vist antal af »færøske trainee«, der skulle deltage i arbejdet. En sådan praktisk indførelse i olieindustrien kunne for eksempel være en del af praktik-tiden på tekni-

kum eller maskinist-skolen eller for »de data-studerende«, da seismik og akustiske målinger kræver behandling af enorme datamængder og anvendelse af udviklede matematiske beregnings-software. Efter sådan et »introduktions job« ville der være skabt kontakt med »olie-industrien« og den pågældende »praktikant« vil meget lettere kunne få et permanent job inden for oliesektoren med udviklings muligheder, hvis den pågældende er »lavet af det rigtige stof«.

Yderligere kunne veluddannede arbejdsløse maskinarbejdere, teknikere og data-folk m.f. deltage – i »sådanne omskolings-muligheder« – samtidig med, at de får udbetalt »understøttelse« i en sådan omskolings-tid. Da ingen oliefirmaer vil betale fuld løn for en sådan trainee i oplærings-tiden.

Landstytret

må bakke op

»Olie-orienterede kursere« kunne også blive afholdt på Færøerne i forbindelse med de højere læreanstalter, med »professionelle instruktører fra olie-industrien«. Men det skal være »undervisning der direkte beskæftiger sig med de ting, som kræves af olie-folk – et sådan kursus skulle helst afsluttes med »en periode med praktisk anvendelse af den gennemgående teori på en olie-installation« eller »simuleret olie-installation«.

Jeg er sikker på, at et sådant gensidigt »udvekslings arrangement« kan blive etableret med et eller flere af de store norske, danske eller engelske olie-selskaber hvis de politisk og økonomisk bakkes op af landstyret.

Vigtigheden af et sådant »træningsprogram« for en del af den færøske arbejdsduelige befolkning kan ikke overvurderes. Skulle olie-udvinningen på Færøerne ikke blive den store »boom«, har olie-industrien altid brug for »dygtige, stabile folk«, der har »suppleret deres basisuddannelse. Men arbejdsmarkedet er hårdt – mere mere end 10 millioner arbejdsløse i EU – så kan kun de bedste, og dem der til stadighed har fulgt deres »efteruddannelse op« forvente, at få chancen for godt arbejde inden for oliesektoren.

Færinger godt omdømme

For færingerne har det altid – som for alle andre øboere – været en selvfølge (nødvendighed) – at arbejde i udlandet bl.a. i disse landes flåder, og færingerne har altid haft et virkeligt godt omdømme i forbindelse med deres aktiviteter på søen. De fleste »olie-udvindings aktiviteter« foregår netop på søen. Blot på en lidt mere »sophisticated« måde, men kampen mod naturkræfterne er stadig den samme.

S. Dan Joensen